

Posudek školitele

Richard Henzler: *Filmový klub ČVUT*.

Bakalářská práce, Katedra filmových studií FF UK, Praha 2014, 92 s.

Hrdý název tohoto textu – Posudek školitele – mi v uších (i očích) značně skřípe. Autor mi totiž možnost jeho práci opravdu vést věru neposkytl. Téma jeho bakalářské práce se někomu může zdát skoro marginální, avšak pravda je pravý opak a to je důvod, proč mě tato situace trochu mrzí. Hnutí filmových klubů je téma velké kulturněhistorické síly, a přitom stále nedocenené, protože v počátcích je výzkum zdejší distribuce vůbec. Autor měl možnost zakusit na vlastní kůži, jak svízelné je to s pramennou základnou a to měl vlastně ještě štěstí, protože jsou k mání pamětníci a průběžně vedená kronika. Je také zřejmé, že čím blíže k současnosti, tím stoupá význam orální historie, a to nejen díky žijícím aktérům, ale také proto, že v sedmdesátých a osmdesátých letech se řada významných jednání a rozhodnutí odehrávala mimo protokol, pokyny se kupříkladu často dávaly telefonicky a dříve standardní administrativní režim zeslábl a zřídil.

Autor postavil celou práci zejména na ústních svědectvích organizátorů klubu podepřené velmi konkrétními daty převzatými ze zmíněné kroniky. Je v práci s přejímáním těchto údajů značně pasivní, působí spíše jako reproduktor než jako interpret neřkuli interpret kritický. To je má první důležitá výhrada k předloženému textu. Ta druhá se týká svým způsobem opačného pólu, tj. zobecnění, které je vždy možné jen při dosažení nějaké obecné roviny uvažování o tématu. Teprve tam lze identifikovat, o čem by zpracování takového tématu mohlo v obecně historické rovině být. Teprve odsud se mohou generovat otázky, jež by autora dovedly k chybějícímu zobecnění alespoň v závěru. Dodejme, že tam už se autoru nedostávalo nejen otázek, ale ani času – finiš byl dramatický.

Pod oněmi obecnějšími otázkami mám kupříkladu na mysli alespoň ty, které se nabízejí jako první – co vlastně hnutí filmových klubů v české filmové kultuře znamená, jaké společenské funkce v jednotlivých etapách svého vývoje na sebe bralo (dodejme, že se proměňovalo v závislosti na společenském vývoji, resp. na společenské objednávce či očekáváních „zdola“ v daném rámci distribuční nabídky), jaký typ komunity formovalo sociálně i věkově. Okamžitě se pak na této vývojové lince vynoří pozice Filmového klubu ČVUT. Jsme ve druhé polovině osmdesátých let ve vysokoškolském prostředí, kultura opět skoro jako vždy substituuje politiku, perestrojka otrásá sovětským blokem. Institucionální pilíře režimu jako SSM či Svazarm poskytují krytí stále odvážnějším kulturním akcím, které hraničí s alternativní kulturou či už se přímo pohybují na její půdě, ale hlavně jsou tak sympatizující veřejností vnímány. Na besedách Filmového klubu ČVUT figurují lidé jako Elmar Klos, signatář Charty 77 Pavel Juráček, bývalý ředitel FSB Vlastimil Harnach, vesměs lidé spjatí s českou filmovou kulturou šedesátých let a po nástupu prosovětského vedení do čela Čs. filmu odstranění. Vzdor proklamované přestavbě nejvyšší vedení KSČ opakovaně potvrzuje

platnost stranického dokumentu z roku 1970 Poučení z krizového vývoje straně a společnosti. Je tu zkrátka spousta prostoru na obecnější čtení tématu, který zůstal zcela nevyužit.

Nesporná cena předloženého textu ovšem spočívá právě v systematicky prezentovaném faktografickém materiálu shromážděném v přílohách. Najdeme zde vedle přepisu rozhovorů s pamětníky třeba kompletní soupis repertoáru s cenou vstupenek i počtem platících diváků. Budoucí historikové kin tuto práci jednou přivítají, zvláště bude-li možné ji zakomponovat do širší sítě podobných profilů jednotlivých kin.

Práci doporučuji k přijetí a navrhuji k debatě známku dobře.

V Praze 8. 9. 2014

doc. PhDr. Ivan Klimeš